

Dünya

Ne Konuşuyor?

1-15 Haziran 2025 | YIL: 4 / SAYI: 81

Ukrayna'nın 'Örümcek Ağı' Dron Saldırıları Modern Savaşı Nasıl Değiştirebilir?

Çin, Biyoteknoloji Alanında ABD'ye Karşı Hızla Üstünlük Kazanıyor

İsrail İran'a Saldırdı ve Üst Düzey Askeri Yetkilileri Öldürdü

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Euro Bölgesi'nin önemli ekonomilerinden biri olan Almanya'da, inşaat sektöründen olumlu haberler gelirken otomotiv sektöründe olumsuz gelişmeler yaşanmaya devam ediyor. Alman otomotiv endüstrisinde iş ortamı mayıs ayında kötüleşerek, nisan ayında görülen -30,7 puandan -31,8 puana geriledi. Uzmanlar, ABD'nin gümrük tarifelerinde uyguladığı katı vergilendirmenin, özellikle Alman otomotiv endüstrisinde sorunlara yol açtığını belirtiyor. Buna karşılık, inşaat sektöründe iş iklimi endeksi -37,2 puandan -31,5 puana yükseldi. Endekste yaşanan pozitif artış, sektörün iyileştiğine dair sinyaller veriyor. Uzmanlar, özellikle 2025 yılının ilk çeyreğinde inşaat ruhsatlarında görülen artışın, sektör için umut verici olduğunu ifade ediyor.
- ABD'nin uyguladığı ticaret tarifeleri birçok ülkeyi doğrudan, Avrupa Birliği'ni ise kritik düzeyde etkiliyor. Fransa merkezli düşünce kuruluşu Rexecode, Avrupa'nın büyük sanayi yatırımlarını kendisine çekmek isteyen ABD ile yeni pazar arayışında olan Çin arasında sıkıştığını ve ciddi bir baskı altında olduğunu belirtiyor. Özellikle Fransa'nın, endüstriyel rekabet açısından oldukça kırılgan bir durumda olduğu ifade ediliyor. Ülkenin ileriye dönük, rekabet gücünü artıracak sanayi politikasından yoksun olduğu vurgulanırken; 2000–2016 yılları arasında durgun seyreden sanayi yatırımlarının, 2016–2024 döneminde sadece %25 artış gösterebildiği kaydediliyor. Ayrıca, sanayiye yönelik verimsiz vergilendirme uygulamaları da Fransa'nın rekabet gücünü olumsuz etkiliyor.
- Ukrayna'nın Rusya'ya yönelik gerçekleştirdiği sürpriz insansız hava aracı (İHA) saldırısı medyada geniş yankı uyandırdı. Ukrayna, konteynerlere gizlediği bomba yüklü İHA'ları Rusya sınırından geçirerek, stratejik askeri üslerin yakınında harekete geçirdi ve ülkenin önemli savaş uçaklarına saldırarak milyarlarca dolarlık zarara yol açtı. Bu saldırı, günümüz askeri teknolojilerini ve savaş stratejilerini yeniden tanımlayan bir gelişme olarak öne çıktı.

- İsrail'in İran'a yönelik saldırısının, ABD-İran arasında yapılması planlanan nükleer görüşmelerden hemen önce gerçekleşmesi büyük tartışmalara neden oldu. İran'ın nükleer kapasitesini artırarak bölge için tehdit oluşturduğunu savunan İsrail, saldırılarını meşrulaştırmaya çalıştı. İlk saldırılarda, İran Genelkurmay Başkanı, Devrim Muhafızları Ordusu Generali, üst düzey askeri yetkililer ve önemli nükleer bilim insanları hedef alınarak öldürüldü. İran, ilk aşamada İHA'larla karşılık vermesine rağmen beklenen etkiyi oluşturamadı. Ancak daha sonra yüzlerce balistik füzeyle gerçekleştirdiği saldırılar sonucunda İsrail'in çeşitli noktaları vuruldu. Bazı kaynaklar, İran'ın saldırılarının ardından İsrail'in önemli savunma sistemi Demir Kubbe'nin yetersiz kaldığını iddia etti. İsrail, ülke genelinde olağanüstü hâl ilan ederken, vatandaşlarından sığınaklara gitmeleri ve güvenli ortam sağlanana kadar dışarı çıkmamaları yönünde uyarılarda bulundu.
- Orta Doğu'da yaşanan karşılıklı saldırılar gündemin önemli bir bölümünü oluştururken, ABD'de yaşanan protestolar da oldukça dikkat çekti. Eski Başkan Donald Trump'ın göçmenlere yönelik aldığı kararlar, ülkedeki göçmen nüfusu harekete geçirdi. Los Angeles sokaklarında yaşanan protestolar şiddetini artırarak bölgeyi adeta savaş alanına dönüştürdü; polis araçlarına, kamu binalarına ve özel mülklere yönelik saldırılar gerçekleşti. Trump, hukuki zemini olmasa da deniz piyadeleri ve ulusal muhafızları bölgeye sevk etti. Bu gelişmeler sadece küresel medyada değil, ABD iç siyasetinde de ciddi tartışmalara yol açtı.
- Harvard Belfer Bilim ve Uluslararası İlişkiler Merkezi tarafından hazırlanan "Kritik ve Gelişmekte Olan Teknolojiler Endeksi" raporunda; yapay zekâ, biyoteknoloji, yarı iletkenler, uzay ve kuantum teknolojileri olmak üzere beş ana başlık değerlendirildi. Raporda, Çin'in özellikle biyoteknoloji alanında ABD'yi geçme potansiyeline sahip en güçlü ülke olduğu belirtildi. ABD her ne kadar beş alanda küresel liderliğini sürdürse de Çin'in bu liderliği ele geçirme konusunda yoğun çaba gösterdiği ifade edildi. ABD Ulusal Güvenlik Komisyonu'nun hazırladığı başka bir raporda ise, biyoteknoloji alanında ChatGPT'nin çıkışına benzer bir dönemin yaşanabileceği, ABD'nin gerekli önlemleri alamaması durumunda Çin'in gerisinde kalma riskinin yüksek olduğu güçlü ifadelerle vurgulandı.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 Haziran 2025

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2025

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. Doların Küresel Rolü ve ABD Dış Açığının Finansmanı / Council on Foreign Relations (ABD)	1
2. Otomotiv Sektöründe İş Ortamı Kötüleşiyor / IFO Institute (Almanya)	2
3. Trump'ın Çelik Tarifeleri: Üreticilere ve Hanehalkına Yüksek Maliyet, Çelik Baronlarına Kazanç / Petersoin Institute For International Economics (ABD).....	3
4. Çin Ekonomisinin Karşı Karşıya Olduğu On Zorluk / Bruegel (Belçika)	4
5. İki Arada Bir Derede Kalan Fransız Sanayisi / Rexecode (Fransa)	7
6. Almanya'da Konut İnşaatında İş Ortamı İyileşiyor / IFO Institute (Almanya).....	9
7. Çin İhracatı Vietnam, Tayland ve Endonezya'da Artıyor / South China Morning Post (Hong Kong).....	10
8. Elektrikli Araçlar / Bruegel (Belçika)	12
B. POLİTİKA	15
1. Ukrayna'nın 'Örümcek Ağı' Dron Saldırıları Modern Savaşı Nasıl Değiştirebilir? / Radio Free Europe (Çekya)	15
2. Ukrayna ve Rus Ordusunun Büyüklüğü / Council on Foreign Relations (ABD)	16
3. Kriz, Süreklilik ve Değişim: 2025 Güney Kore Erken Başkanlık Seçimleri / Indian Council of World Affairs (Hindistan)	18
4. Polonya Sağa Kayıyor / Rosa-Luxemburg-Stiftung (Almanya)	20
5. İsrail İran'a Saldırdı ve Üst Düzey Askeri Yetkilileri Öldürdü / South China Morning Post (Hong Kong).....	21
6. ABD Askerleri Los Angeles'da: Tehlikeli Protesto / International Crisis Group (Belçika)	22
7. Trump'ın Enerji Hamlesi: Hindistan için Çıkarımlar / Observer Research Foundation (Hindistan)	24

C. ÇEVRE.....	26
1. Ukrayna Kırsalı İçin Acil Gıda Desteği / Food And Agriculture Organization Of The United Nations (İtalya).....	26
2. Tohumlar ve Gelecek / Crop Trust (Almanya)	27
3. Neden Waymo'nun Sürücüsüz Araçları Los Angeles'ta Protestocuların Hedefi Oldu? / Time (ABD)	29
4. Sahra Altı Afrika 2050 Yılında Tahılda Kendi Kendine Yetebilir mi? / Wageningen University & Research (Hollanda).....	31
D. SOSYAL.....	33
1. Cinayet Oranları Düşüyor / The Free Press (ABD).....	33
2. Filistin'deki Açlığı Anlamak / The Royal United Services Institute for Defence and Security Studies (Birleşik Krallık)	34
E. TEKNOLOJİ.....	36
1. Çin, Biyoteknoloji Alanında ABD'ye Karşı Hızla Üstünlük Kazanıyor/ CNBC (ABD) ...	36
2. Yapay Zekâ: BAE'nin Küresel İş Birliği Stratejisi / Observer Research Foundation (Avusturya).....	37
3. Mesleklerin Geleceği, Teknoloji ve İşten Çıkarmalar / Centre for European Policy Studies (Belçika)	39
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	41

A. EKONOMİ

1. Doların Küresel Rolü ve ABD Dış Açığının Finansmanı / Council on Foreign Relations (ABD)

ABD'nin küresel hisse senetleri piyasasının önde gelen endeksindeki payı %70 civarında. Ancak bu oran küresel rezervlerde doların payına kıyasla (%58) oldukça yüksek. Tayvan'da büyük sigorta şirketlerinin portföyünde doların payı %80'in üzerinde. Bu durum, doların rezerv para birimi statüsüne dair yaygın inanışını sorguluyor.

Son yıllarda dolara olan talep daha çok getiri arayan özel yatırımcılardan geldi. Asya'da rezervler 2014 yılına kadar cari işlemler fazlasını yakinen takip etti ancak daha sonra 2025 yılına kadar aradaki fark açıldı. Açılan fark ise portföy çıkışları ile kapandı. Japonya'da görülen portföy çıkışları, Maliye Bakanlığı dışındaki yatırımcılardan kaynaklandı. Aynı durum Avrupa için de geçerli; Euro Bölgesi'ndeki çıkışlar, getiri arayan kurumsal yatırımcılardan ve bankalardan oluştu. Doların küresel rolünün ABD finans piyasaları üzerindeki etkisi ise tartışmalı bir durum.

Bir yaklaşım, doların rezerv payına odaklanırken, diğer yaklaşım dolar rezerv birikiminin gerçek ölçeğine odaklanıyor. İlk görüş, doların rezerv hakimiyetinin devam ettiğini söylerken, ikinci görüş rezervlerle ilgili girişlerin sadece hızlı birikim dönemlerinde etkili olduğunu savunuyor. Mevcut durumda ABD cari açığının finansmanı, özel yatırımcıların ABD'ye olan inancına bağlı. Bazıları, ABD teknoloji hisselerinin sürekli yükseldiğini ve yatırımcıların dolar lehine pozisyon alması gerektiğini düşünüyor. Diğerleri ise doların diğer sabit gelirli piyasalara göre daha iyi getiri sağladığını savunuyor.

Ancak, ABD'nin fonlama maliyetleri diğer rezerv para birimlerine göre düşük değil. Doların güvenli liman olarak görülmesi, kötü durumlarda değer kazanması nedeniyle bir miktar koruma sağlıyor. ABD Hazinesi'nin sunduğu ölçek, diğer piyasalara göre daha büyük ve likit olması nedeniyle cazip. Rezerv artışında görülen yavaşlamanın nedeni, kilit oyuncuların yabancı varlıkları başka hesaplarda biriktirmesi olabilir.

Rezerv birikiminin ABD tahvillerine olan talebi artırdığı ve borçlanma maliyetlerini düşürdüğü ifade ediliyor. Ancak, doların rezerv para birimi rolünün şu anda ABD finans piyasaları üzerindeki etkisi küçük olabilir. Toplam dolar rezervlerinin ABD güvenli varlıklarına oranı azaldığı için, doların rezerv varlık olarak cazibesini kaybetmesi halinde bazı riskler ortaya çıkabilir. Alımlar önemliyse, satışlar da önemlidir. Merkez bankasının satışları piyasayı bozabilir.

Sonuç olarak, doların rezerv para birimi rolü biraz fazla abartıldığı ve gerçek dinamiklere yeterince dikkat edilmediği düşünülüyor. ABD, mali açığını finanse etmek için rezerv yöneticilerinden gelecek akışlara güvenmemelidir.

Erişim: <https://www.cfr.org/blog/dollars-global-role-and-financing-us-external-deficit>

Anahtar Kelimeler: ABD, Dolar, Rezerv.

2. Otomotiv Sektöründe İş Ortamı Kötüleliyor / IFO Institute (Almanya)

Alman otomotiv endüstrisi iş ortamı endeksi 2025 yılı Mayıs ayında tekrar düşüşe geçti. Nisan ayında görülen -30.7 endeks puanından -31.8 puana geriledi. IFO Endüstri Uzmanı Anita Wölfl, "ABD'nin gümrük vergileriyle ilgili kafa karışıklığı Almanya'daki otomotiv endüstrisi için sorunlara neden oluyor" dedi.

Şirketler, nisan ayında olduğu gibi mayıs ayında da mevcut iş durumlarının hala düşük seviyede olduğunu dile getirdi ancak sektördeki pozitif beklentilerini düşük seviyede sürdürdü. Düşük miktardaki pozitif beklentisi ile gösterge -36.1 puandan -35.3 puana yükseldi. İş dünyasının beklentileri ise nisan ayındaki -25.2 puandan mayıs ayında -28.3 puana geriledi. ABD Başkanı'nın değişken gümrük tarifesi politikası otomotiv sektörünün ihracat beklentileri üzerinde belirgin bir etki oluşturmaya devam etti.

Erişim: <https://www.ifo.de/fakten/2025-06-03/geschaeftsklima-der-autoindustrie-verschlechtert-sich>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Otomotiv, İhracat.

3. Trump'ın Çelik Tarifeleri: Üreticilere ve Hanehalkına Yüksek Maliyet, Çelik Baronlarına Kazanç / Petersoin Institute For International Economics (ABD)

Andrew Carnegie gibi eski çelik baronları yaşasaydı, muhtemelen Başkan Donald Trump'ın çelik ithalatına uyguladığı son %50'lik tarifeyi alkışlardı. Yüksek tarifeler, 1816'daki Tarife Yasası ile ortaya çıkmış, 1870 yılında çelik rayları da kapsayarak Carnegie dönemini başlatmıştı. 1890'daki McKinley Tarifesi ise teneke levha tarifelerini %30'dan %70'e çıkararak yerli bir endüstrinin oluşumunu hızlandırmıştı.

2025 yılı Mayıs ayında Trump, Nippon Steel ve U.S. Steel arasındaki ortaklığı onayladı ve çelik ile alüminyum ithalatına %50'lik bir tarife duyurdu. Nippon Steel'in 14 milyar dolarlık yeni yatırım sözüyle birleşen tarife, gelecekteki kârları neredeyse garantiye aldı.

Açıklanan son tarife, 2025 yılı Şubat ayında "ulusal güvenlik" gerekçesiyle uygulanan 2018 yılındaki %25'lik tarifeyi ikiye katlıyor. 2018'deki bir rapora göre, %25'lik tarifeler, çelik endüstrisinde korunan her bir iş için endüstri kârlarına 270.000 dolar eklerken, çelik kullanan endüstrilere kurtarılan her çelik işi başına 650.000 dolarlık ağır bir maliyet getirmişti.

Tarifenin Etkileri ve Gelecek Beklentisi

2018'deki vergi sonrası ABD çelik üretimi yıllık 80 milyon ton civarında seyrederken, istihdam 80.000 ila 90.000 arasında kaldı. "Ulusal güvenlik" adı altında uygulanan politikanın üretim veya istihdamda uzun vadeli bir artış sağlamadığı görülüyor.

Trump, ikinci döneminde maliyetli geçmişe aldırış etmeden, Pensilvanyalı çelik işçilerine hitaben "Kimse sizin sanayinizi çalamayacak... %25'te (yabancı rakipler) o çitin üzerinden bir şekilde geçebiliyorlardı. %50'de artık o çitin üzerinden geçemezler" dedi. %50'lik yeni tarife ile sadece ABD çeliği değil, çeliğe bağımlı çok sayıda ABD endüstrisi de uluslararası alanda daha az rekabetçi hale gelecek.

ABD'nin önemli ticaret ortakları olan Kanada, Meksika ve Güney Kore'den (2024'te ABD çelik ithalatının neredeyse yarısını oluşturdu) yapılan ithalatlara da tarifenin uygulanması, yürürlükte olan önemli serbest ticaret anlaşmalarını tehdit ediyor.

Yeni %50'lik çelik tarifesi ABD çelik üretimini veya istihdamını ne ölçüde destekleyeceği henüz belli değil. Nixon yönetiminden bu yana 60 yılı aşkın çelik koruma politikaları önemli sonuçlar elde edemedi.

Şimdilik, %50'lik tarife U.S. Steel, Nucor, Steel Dynamics ve ArcelorMittal gibi şirketlerin kârlarını ciddi şekilde artıracak. Ancak, kaybedilen işler ve daha yüksek fiyatlar nedeniyle ABD'li üreticiler ve Amerikalı hanehalkları, çelik baronlarına sağlanan kazançlar için ağır bir bedel ödeyecek.

Kaynak: PIIE

Erişim: <https://www.piie.com/blogs/realtime-economics/2025/trumps-tariffs-enrich-steel-barons-high-cost-us-manufacturers-and>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çelik, Tarife.

4. Çin Ekonomisinin Karşı Karşıya Olduğu On Zorluk / Bruegel (Belçika)

Çin ekonomisi, günümüzde dünyanın en büyük ya da ikinci büyük ekonomisidir. Ticari entegrasyon açısından da Avrupa Birliği'nden sonra ikinci sırada yer alırken, gelişmekte olan ülkelere önemli ölçüde yatırım ve kredi sağlıyor. Dolayısıyla, Çin'in gelecekteki yönelimi küresel ekonomi açısından büyük önem taşıyor. Çin, büyümede imalatı önceliklendirmeye devam ederken iç talep zayıf kaldığı için ihracata daha fazla ağırlık

veriyor. Bu durum Avrupa'yı da etkileyebilir; Çin ürünleri Avrupa pazarına daha fazla girebilir ve Avrupalı şirketleri tehdit edebilir. Ayrıca, Çin yapay zekâ, kuantum ve yarı iletkenler gibi alanlarda ABD'ye yetişmeyi hedeflemekte, bu yönde yatırımlarını artırmaktadır. Çin, karşı karşıya olduğu on büyük zorluğu ne ölçüde çözebileceğine bağlı olarak başarılı ya da başarısız olacaktır:

Zorluk 1: Neredeyse Hiç Mali Alan Kalmamış Durumda

2008 küresel mali kriz döneminde ihracata olan talebin azalmasına karşılık Çin, geniş mali teşvik uygulayabilmesini sağlayan güçlü mali alan sayesinde birçok ülkenin gıpta ettiği bir konumdaydı. Ancak bu büyük teşvik harcamaları, bugün GSYH'nin %100'üne ulaşan kamu borcunun şişmesine neden oldu. Bu oran ABD'nin altında olsa da Çin'in kişi başına düşen geliri göz önüne alındığında borç yükü benzer ekonomilere kıyasla oldukça yüksek.

Zorluk 2: Para Politikasındaki Sınırlamalar

Son dönemde ekonomik yavaşlama karşısında Çin Merkez Bankası (PBoC), faiz indirimine gitmek zorunda kaldı. Her ne kadar faiz indirimi ve parasal genişleme için teknik olarak alan bulursa da deflasyon nedeniyle yüksek reel faiz oranları ve yavaşlayan parasal büyüme bu adımları sınırlamakta. Zayıf renminbi ve Çin bankalarının net faiz marjlarını düşürmeye yönelik isteksiz tavırları, gevşek para politikasının önündeki başlıca engeller.

Zorluk 3: Yetersiz Yurtiçi Talep

Çin, yurtiçi tüketim kapasitesinin çok üzerinde üretim yapmayı sürdürüyor. İmalat sektörü her zaman Çin'in büyümesinin temel itici gücü olmuşsa da 2021 yılı sonrası gayrimenkul sektöründeki çöküşle birlikte bu bağımlılık daha da artırdı. İmalat yatırımları GSYH'den daha hızlı büyürken, gayrimenkul yatırımlarında belirgin bir düşüş yaşandı. Özellikle yeşil teknolojilerdeki sermaye yatırımları büyük ölçeklere ulaşırken örneğin Çin'in güneş paneli üretiminde küresel pazar payı %90'a yaklaştı.

Zorluk 4: Dış Talep ve Jeopolitik Gerilimler

Covid-19 sonrasında Çin'in ihracatı yeniden artış gösterdi ve ithalatının durgun seyretmesiyle birlikte büyük bir ticaret fazlası oluştu. Bu eğilim, Çin'in küresel imalat ihracatındaki payını %18'e taşıdı. Ancak küresel ölçekte yükselen korumacılık eğilimleri, bu ihracat artışının sürdürülebilirliğini tehdit etmekte.

Zorluk 5: Kapasite Fazlası ve Deflasyonist Baskılar

Dış talep güçlü görünse de Çin'in üretim kapasitesi küresel talebin ötesindedir. Kapasite kullanım oranı 2021 yılındaki zirveden bu yana düşmüş ve pandemi dönemindeki seviyelere yaklaşmıştır. Her ne kadar bu oran 2015'teki en kötü kapasite fazlası döneminin üzerinde olsa da kapasite kullanımının yeterli bir gösterge olmayabileceği ileri sürülmektedir. Düşen üretici fiyatları, deflasyonist baskıların bir işareti olarak görülmekte ve şirket kârlılıklarını olumsuz etkilemektedir. İç talebin zayıf kalmaya devam etmesi ve dış korumacılığın artması, bu baskıları daha da şiddetlendirebilir.

Zorluk 6: Düşük Özel Tüketim ve Yetersiz Politik Destek

Çin'in ekonomik dengesizliklerini gidermek için özel tüketimin artırılması gerektiği yaygın olarak kabul edilse de uygulamada bu oldukça zor. Özel tüketimin GSYH'ye oranı, sabit varlık yatırımlarıyla karşılaştırıldığında oldukça düşük. Çin'in yüksek tasarruf oranı, sosyal güvenlik ağlarının yetersizliği ve sınırlı özel yatırım araçları nedeniyle daha da artmaktadır.

Zorluk 7: Gayrimenkul Sektörünün Büyümeye Olumsuz Etkisi

Uzun süre Çin ekonomisinin büyüme motoru olan gayrimenkul sektörü, 2021 yılında Evergrande'nin temerrüde düşmesiyle kriz aşamasına girmiştir. O zamandan bu yana sektörün büyümeye katkısı negatif yönde seyretmekte. Konut fiyatları ve işlem hacimleri yıllardır düşüş trendinde.

Zorluk 8: Düşen Getirilere Rağmen Süren Aşırı Yatırım

Çin'in yüksek tasarruf oranı, uzun süreli ve büyük ölçekli yatırım dalgalarını finanse etmiştir. Bu yatırımlar başlangıçta hızlı büyümeyi desteklemiş olsa da zamanla marjinal getiri düşmüş ve yatırımlar verimsiz hale gelmiştir.

Zorluk 9: Azalan ve Yaşlanan Nüfus

Çin'in demografik yapısı, özellikle hızlı yaşlanma açısından dünya genelinde aykırı bir örnektir. 1980'de yürürlüğe giren Tek Çocuk Politikası bu tabloyu belirginleştirmiştir. Doğurganlık oranı ise 2019'dan bu yana daha da düşmüştür. Her ne kadar Çin halen kentleşme süreci sayesinde işgücü katkısını koruyabiliyor olsa da bu sürecin 2035 yılına

kadar tamamlanması öngörülmektedir. Sonrasında işgücü azalması kent merkezlerinde de hissedilecek ve üretkenliği azaltarak yıllık büyümeden %1,3 oranında kayba yol açacaktır.

Zorluk 10: ABD'nin Teknolojik Sınırlamaları

Çin, teknolojik ilerlemede ABD ile rekabet etmeye çalışmaktadır. Ancak, Ar-Ge harcamalarının GSYH'ye oranı bakımından ABD Çin'in önündedir. Ayrıca ABD, ileri teknoloji ihracat kontrolleri gibi çeşitli yollarla Çin'in teknolojik yükselişini engellemeye çalışmaktadır. Çin'in bu sınırlamaları aşarak toplam faktör verimliliğini artırıp yapısal yavaşlamayı dengeleyip dengeleyemeyeceği halen belirsizliğini korumaktadır.

Kaynak: Bruegel

Erişim: <https://www.bruegel.org/analysis/ten-challenges-facing-chinas-economy>

Anahtar Kelimeler: Çin, Ekonomi, Rekabet.

5. İki Arada Bir Derede Kalan Fransız Sanayisi / Rexecode (Fransa)

Büyük sanayi yatırımlarını kendine çekmeye kararlı olan ABD ile yeni pazar arayışındaki Çin arasında kalan Avrupa ciddi bir baskı altındadır. Baskı karşısında Fransa, Avrupa Birliği içerisindeki endüstriyel rekabet gücünün henüz yeniden tesis edilememiş olması nedeniyle oldukça kırılgan bir konumdadır. Kamu maliyesinin iyileştirilmesi gerekliliği gibi, yeniden sanayileşme ihtiyacı netleşmiş olan Fransa hâlâ rekabet gücünü artıracak,

araştırmayı teşvik edecek ve karbonsuzlaşmayı destekleyecek ileriye dönük politikaların etrafında birleşmiş stratejik bir vizyondan yoksundur.

ABD ve Çin'in rekabet ettiği küresel ortamda Avrupa sanayisinin hareket alanı giderek daralıyor. Avrupa sanayi liginde halihazırda alt sıralarda yer alan Fransa, mevcut koşullar altında özellikle savunmasız durumdadır. Ancak kıtlık ve tedarik zincirlerindeki aksaklıkların etkisiyle Fransız toplumunun sanayiye bakışı son on yılda köklü biçimde değişmiş; bu da sanayiye neredeyse oybirliğiyle siyasi destek verilmesine zemin hazırlamıştır.

2012 yılında yayımlanan Gallois Raporu, ilk ciddi uyarı niteliğinde olup, takip eden yıllarda rekabetçiliği artırmaya yönelik somut adımların atılmasına önyak olmuştur. "Yeniden sanayileşme" kavramı o dönemde kısmen aceleyle ortaya atılsa da arz tarafındaki dönüşüm gerçek bir kırılma noktasını işaret etmektedir. 2000–2016 döneminde durgun kalan sanayi yatırımları, 2016–2024 döneminde %25 oranında artmıştır. Aynı dönemde sanayi sektörü, 120.000 net istihdam sağlayarak 1970'lerden bu yana süregelen yapısal erozyonu durdurmuştur.

Ne var ki, bu olumlu işaretler giderek zayıflamaktadır. Küresel ölçekteki tehditler, geçmişte yaşanan enerji krizinin neden olduğu belirsizlikler ve diğer Avrupa ülkelerinin rekabetçi hamleleri, Fransa'daki sanayileşme sürecinin ivme kaybetmesine neden olmaktadır.

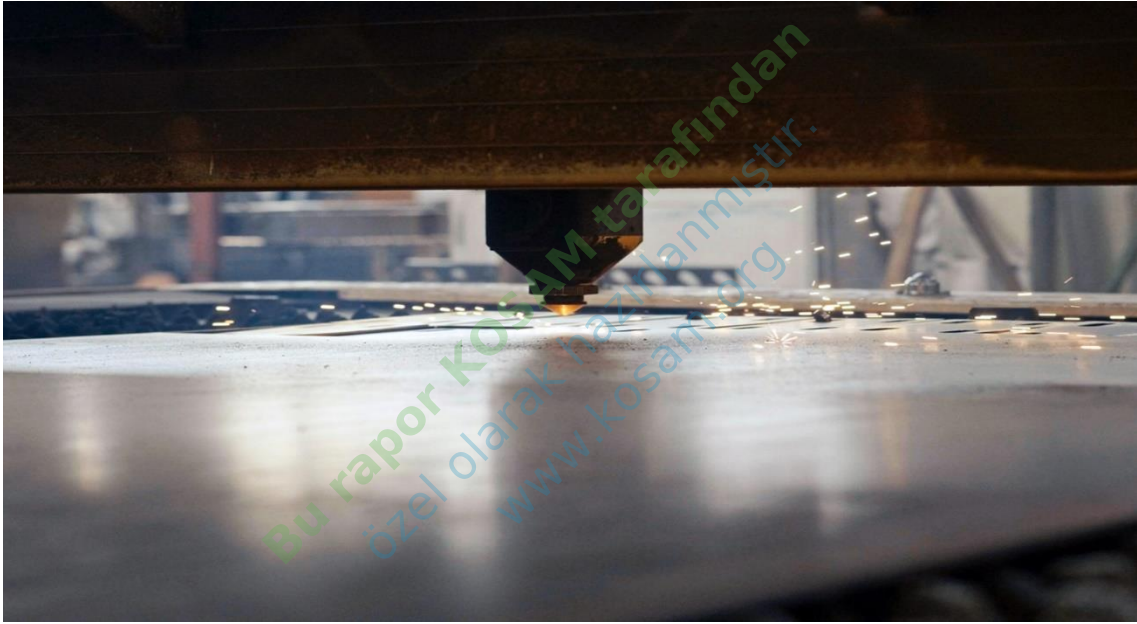
Benzer şekilde, işletmelerin kâr elde etmeden önce ödemek zorunda kaldığı üretim vergilerinde yapılan indirimler de sınırlı etki sağlamaktadır. Devlet yardımları hariç tutulduğunda, Fransız sanayi sektörü tarafından ödenen işveren katkıları ve üretim vergilerinin toplamı, sektörün katma değerinin yaklaşık %18'ine denk gelmektedir. Oysa bu oran Almanya'da %11, İtalya'da %12 ve İsveç'te %13'tür.

Fransa'daki imalat sektöründe bir saatlik çalışmanın maliyeti, Almanya'dan biraz düşük olsa da Euro Bölgesi ortalamasının %16 üzerinde seyretmektedir. Bu fark son yirmi yılda kayda değer biçimde değişmemiştir.

Ayrıca araziye erişim ve otomasyon da önemli darboğazlar arasında yer almaktadır. Guillot Raporu'na göre, Fransa'da fabrika kurma izni almak ortalama 17 ay sürmekte olup, bu süre Almanya ve Kuzey Avrupa ülkelerine kıyasla iki ila üç kat daha fazladır. Öte

yandan, robotlaşma konusunda da Fransa geridedir. Her 10.000 sanayi çalışanına düşen robot sayısı 200'ün altındadır; bu rakam Almanya'nın yarısından az, dünya ortalamasının ise ancak biraz üzerindedir.

Bununla birlikte, Fransa'nın sahip olduğu düşük karbonlu elektrik üretim kapasitesi ve özellikle LabEx programları aracılığıyla kamu araştırmaları ile sanayi arasında kurulan bağlar, önemli avantajlar sunmaktadır. Ancak vasıflı işgücünün yüksek vergilendirilmesi, ücretlerin artmasıyla birlikte ciddi bir maliyet-rekabetçilik açığına yol açmakta ve yüksek katma değerli endüstriyel faaliyetlere geçişi yavaşlatmaktadır.

Kaynak: Rexecode

Erişim: <https://www.rexecode.fr/l-institut/rencontres-et-debats/rexecode-dans-les-medias/l-industrie-francaise-entre-le-marteau-et-l-enclume>

Anahtar Kelimeler: Fransa, Sanayi, Ekonomi.

6. Almanya'da Konut İnşaatında İş Ortamı İyileşiyor / IFO Institute (Almanya)

Almanya'da konut inşaatının iş iklimi endeksi -37.2 puandan -31.5 puana yükseldi. Bu değişim, inşaat sektöründeki iyileşme sinyallerini göstermekte. Şirketlerin mevcut durumu ve gelecek beklentileri belirgin bir biçimde olumlu yönde gelişti. IFO Anketler

Müdürü Klaus Wohlrabe, konut inşaatı sektöründeki şirketlerin temkinli bir umut taşıdığını belirtiyor.

Buna karşın, iptallerdeki trend olumlu bir seyir izlemektedir. Nisan ayında %10,4 seviyesinde olan iptal oranı, mayıs ayında şirketlerin yalnızca %8,6'sının projelerinin iptal edildiğini bildirmesiyle düşüş göstermiştir. Wohlrabe, "İlk çeyrekte inşaat ruhsatlarının sayısındaki artış, bize küçük de olsa bir umut ışığı sunuyor." dedi. Yeni Alman hükümetinin duyurduğu konut inşaatı planının uygulanıp uygulanmayacağı, trendin gelecekteki yönünü belirlemede kritik bir unsur niteliğindedir.

Erişim: <https://www.ifo.de/en/facts/2025-06-06/business-climate-improves-residential-construction-germany>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Konut, İnşaat.

7. Çin İhracatı Vietnam, Tayland ve Endonezya'da Artıyor / South China Morning Post (Hong Kong)

2024 yılının ilk beş ayında Çin'in Güneydoğu Asya'daki başlıca sanayi merkezlerine yaptığı ihracat, çift haneli oranda arttı. Bu artış, Çin'in büyüyen Güneydoğu Asya tüketici pazarlarını karşılama, bölgedeki offshore fabrika yatırımlarını desteklemesinin ve ABD'nin uyguladığı yüksek gümrük vergilerinden kaynaklanan kayıpları telafi etme çabasının bir sonucu olarak değerlendiriliyor.

Resmi verilere göre, Ocak-Mayıs döneminde Çin'in Vietnam'a ihracatı %18,8, Tayland'a %20,9 ve Endonezya'ya %16,8 oranında artarken, Çin'in toplam küresel ihracat artışı %6'da kaldı. Analistler bu durumun, Çinli üreticilerin ABD tarifelerinin baskısı altında üretimi Güneydoğu Asya'da sürdürme stratejisinin bir yansıması olduğunu belirtiyor.

Renmin Üniversitesi'nden Profesör Zhao Xijun'a göre Çin'in ihracat yapısı çeşitleniyor ve Güneydoğu Asya ülkeleri Çin için daha önemli ticaret ortakları haline geliyor. Tayland ve Vietnam, otomobil ve akıllı telefon gibi ürünlerin üretildiği ve Çin yatırımlarıyla kurulan fabrikalarla öne çıkıyor. Endonezya da bu süreçte önemli bir rol oynuyor; bazı Çin mallarının ABD'ye ihracatında geçiş ülkesi haline geldiği görülüyor.

Singapur'daki Asia-Pacific Economics CEO'su Rajiv Biswas, Çin ihracatının bir kısmının ara mallar (örneğin telefon ve otomobil parçaları), diğer kısmının ise nihai mallar (ulaşım ekipmanları, makineler) olduğunu ifade ediyor. Çin'den gelen ürünler, Güneydoğu Asya'da bir miktar yerel içerikle işlenerek o ülkede üretilmiş gibi gösterilip ABD'ye gönderiliyor. Bu şekilde ABD'nin tarifeleri aşılabiliyor.

2018 yılında Donald Trump'ın Çin'e karşı başlattığı ticaret savaşı Çinli üreticileri Güneydoğu Asya'ya yöneltmişti. Trump'ın ikinci döneminde Çin'e uyguladığı tarifeler %145'e ulaştı ve efektif oran %156'ya çıktı. Çin de buna karşılık olarak ABD mallarına %125 vergi getirdi. İki ülke, son olarak en yüksek tarifeleri 90 gün süreyle askıya alma konusunda anlaşmaya vardı.

Kaynak: SCMP

Bina Nusantara Üniversitesi'nden Roseno Aji Affandi, Çin mallarının Endonezya üzerinden aktarıldığını ve bu durumun giderek arttığını söylüyor. Endonezya'nın ABD ile ticaret fazlası 2025'in ilk dört ayında 5,4 milyar dolara ulaşarak geçen yıla göre 1 milyar dolar arttı. Endonezya hükümeti bu duruma karşı menşe belgeleri üzerindeki denetimleri artıracağını açıkladı. Malezya ve Tayland da benzer önlemleri daha önce uygulamıştı.

Öte yandan, ASEAN ülkelerinden oluşan yaklaşık 700 milyonluk iç pazar da doğrudan Çin ihracatını çekiyor. Renmin Üniversitesi'nden Zhao, Çin ile ASEAN arasındaki sıfır tarife anlaşmaları ve bu bölgedeki tüketici talebinin artmasının da ihracat artışında etkili

olduğunu belirtiyor. Çinli ihracatçılar, ABD ile yaşanan ticaret gerilimlerini dengelemek için Güneydoğu Asya'daki nihai tüketicileri de hedefliyor.

Erişim: https://www.scmp.com/economy/china-economy/article/3313786/us-china-trade-showdown-where-do-talks-stand-after-day-1?module=perpetual_scroll_1_RM&pgtype=article

Anahtar Kelimeler: ABD, Çin, İhracat, Tarife.

8. Elektrikli Araçlar / Bruegel (Belçika)

Elektrikli araçlar (EV), on yıldan kısa bir sürede niş teknolojiden ana akım endüstriye dönüşmüştür. Elektrikli araçların yaygınlaşması, iklim hedeflerine ulaşılma açısından kritik öneme sahiptir ve hem ABD'de hem de Avrupa'da otomotiv endüstrisini köklü biçimde dönüştürmektedir. Elektrikli araçların yaygınlaşması; politika teşvikleri, düşen maliyetler ve değişen tüketici tercihleri tarafından yönlendirilmektedir. Artan talebi karşılamak amacıyla AB ve ABD'de, şirketler elektrikli araç değer zincirinin çeşitli aşamalarına büyük yatırımlar yapmaktadır. Ancak Çin'in hızla artan üretim kapasitesi, bu bölgelerdeki politika yapıcılar ve şirketler açısından yeni bir rekabet alanı oluşturmaktadır.

Küresel elektrikli araç talebi 2020 yılından sonra hız kazanmıştır. Çin'de, tedarik zincirine yönelik satışlar ve yatırımlar 2010'ların sonundan itibaren devlet teşviklerinin etkisiyle artış göstermiştir. 2024 yılında Çin, küresel elektrikli araç satışlarının %65'ini gerçekleştirerek pazarın lideri konumuna gelmiştir; Avrupa'nın payı %20, ABD'nin ise %10 düzeyindedir.

Çin'deki satışlar ağırlıklı olarak 40.000 doların altındaki düşük fiyatlı araçlara odaklanırken, Avrupa ve ABD'de premium segment öne çıkmaktadır. Ortalama bir elektrikli aracın fiyatı Çin'de 35.100 dolar iken, bu rakam Avrupa'da 56.800 dolar ve ABD'de 59.100 dolardır. Daha uygun fiyatlı modellerin sınırlı olması, pek çok Avrupalı ve Amerikalı tüketicinin geleneksel araçları tercih etmesine yol açmaktadır. Buna, sübvansiyonların AB ülkelerinde aşamalı olarak kaldırılması ve ABD'deki politika belirsizliği eklendiğinde, 2024 yılında her iki bölgede de satış büyümesinin yavaşladığı görülmektedir.

Avrupa ve ABD’de satılan elektrikli araçların yaklaşık üçte ikisi yerel olarak üretilmektedir; ancak bu, batarya hücresi üretimini değil, nihai montajı kapsamaktadır. Çin üretimi EV’ler Avrupa pazarında %20’lik bir paya sahipken, ABD’de bu oran neredeyse sifıra yakındır. Çin ise kendi iç pazarında satılan araçların neredeyse tamamını yerel olarak üretmektedir. Küresel ölçekte artan EV satışlarında Çin, satışların %40’ını gerçekleştirirken, ABD ve Avrupa daha sınırlı paylara sahiptir.

İçten yanmalı motor (İYM) üretiminde lider olan ABD ve AB, geçmişte gelişen güçlü yerel otomobil endüstrileri sayesinde dış rekabete karşı korunaklı konumdadır. Bu durum, Çinli üreticilere kıyasla EV teknolojilerine yatırım yapma konusunda daha zayıf teşvikler doğurmuştur.

Ancak Çin’in yükselişi karşısında Avrupa ve ABD, yerli üretimi hızlandırmak için adımlar atmıştır. Yatırımlar 2020 yılından 2025 yılına kadar her iki bölgede de istikrarlı bir şekilde yaklaşık %10 oranında artmıştır. Ancak ABD’de, batarya sektöründe gözlemlenen artışın aksine, elektrikli araç üretiminde aynı ölçüde bir sıçrama yaşanmamıştır. Bunun nedenleri arasında; batarya bileşenlerine yönelik vergi kredilerinin çeşitliliği, yeni girişimlere elverişlilik ve EV üretiminin karmaşıklığı yer almaktadır.

Her ne kadar yatırımlar yüksek seviyelerde seyretmeye devam etse de 2024’ün son çeyreğinde ABD’deki EV üretim yatırımları yavaşlamış ve 2025’in ilk çeyreğinde %5 oranında düşmüştür. Ayrıca 6 milyar doları aşan iki batarya projesi iptal edilmiştir. Avrupa’da da yatırım eğrisi benzer şekilde 2024’ün üçüncü ve dördüncü çeyreklerinde gerilemiştir.

Gelecekte devreye alınması planlanan projeler için bu belirsizlikler, önemli riskler barındırmaktadır. ABD’de mevcut 2,6 milyon araçlık kapasiteye ek olarak 3,9 milyonluk, Avrupa’da ise mevcut 3,8 milyonluk kapasiteye ek olarak 5,2 milyonluk üretim kapasitesi planlanmaktadır. Avrupa’daki görünüm daha istikrarlı olmakla birlikte, talep artışının devam edip etmeyeceği belirsizliğini korumaktadır.

Sonuç olarak, elektrikli araç geçişi küresel ölçekte büyük bir endüstriyel fırsat sunmaktadır. Çin’in üretim kapasitesi, maliyet avantajı ve iç pazar büyüklüğü, onu baskın oyuncu haline getirmiştir. ABD’li ve Avrupalı üreticilerin geçmişteki ihracat paylarını yeniden elde etmeleri zor görünmektedir. Çinli ihracatçıların ABD ve AB pazarlarına

erişiminin ne ölçüde sınırlandırılacağı, satın alınabilirlik ile endüstriyel rekabet gücü arasında stratejik bir denge gerektirmektedir. Bu dengeyi kurmak, her iki bölge için de gelecekteki başarıyı belirleyecektir.

Erişim: <https://www.bruegel.org/analysis/transatlantic-clean-investment-monitor-4-electric-vehicles>

Anahtar Kelimeler: Elektrikli Araç, Çin, AB, ABD, Üretim.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

B. POLİTİKA

1. Ukrayna'nın 'Örümcek Ağ' Dron Saldırıları Modern Savaşı Nasıl Değiştirebilir? / Radio Free Europe (Çekya)

1 Haziran tarihinde Ukrayna Güvenlik Servisi, kamyonlardan fırlatılan bomba yüklü dronlar ile Rusya'daki hava üslerine yönelik saldırı düzenledi ve Kremlin'e ait birçok uzun menzilli uçağı imha etti. Yeni Amerikan Güvenliği Merkezi Savunma Programı Direktörü Stacie Pettyjohn, yaptığı açıklamada; "Bu saldırı, dünya genelindeki ordular için bir uyarı niteliği taşımalı." ifadelerini kullandı.

Bir insansız hava aracı (İHA) uzmanı ise şu değerlendirmede bulundu: "1 Haziran saldırısı Ukrayna'nın daha önce gerçekleştirdiği uzun menzilli İHA saldırılarına kıyasla birçok açıdan daha etkiliydi. Çünkü küçük İHA'lar dağıtılabılır, farklı hedeflere yönlendirilebilir ve geniş bir hava üssü içindeki birçok hedefi hassas şekilde vurabilir." Uzman ayrıca saldırının başarısında kilit rol oynayan unsurun, gizlilik içinde üslerin yakınına sızılması olduğunu belirtti. "Bu üsler muhtemelen yeterince korunmuyordu; zira Ukrayna'nın Rusya'nın bu kadar derin bölgelerine saldırabileceği ihtimali ciddi biçimde göz önüne alınmamıştı." dedi.

Kaynak: AP

İHA'ların nereden yönlendirildiği veya hedef belirleme sürecinde yapay zekâ kullanılıp kullanılmadığı ise hâlâ netlik kazanmadı. Ukrayna, quadcopter taşıyan kamyonların tavanlarının "uzaktan" açılarak fırlatma işleminin gerçekleştirildiğini öne sürdü.

Genellikle radyo kontrollü quadcopterler hedefe yaklaştığında iletişim kesintisi yaşar. Ancak saldırgan dronlardan birinin kaydettiği videoda, kesintisiz görüntüler yer aldı; bu, kablo kontrollü quadcopterlerin kullanıldığına işaret ediyor. Bu tür İHA'ların menzili, olta ipine benzer kabloların uzunluğuyla sınırlı olsa da fırlatma kamyonlarının üslerin birkaç kilometre yakınına park edilmesiyle bu kısıtlayıcı unsur etkisiz hale getirilmiş oldu.

Askeri hava üsleri, radarlar, füze sistemleri ve sinyal bozuculardan oluşan çok katmanlı savunma sistemleriyle korunur. Ancak 1 Haziran'daki saldırılar, bu savunmaların çoğunu geçersiz kıldı. Düşük irtifada uçan küçük İHA'lar, uzun menzilli radarların uyarı süresini yetersiz hale getirdi ve sürü halinde saldırarak, füze sistemlerinin kapasitesini aştı. Saldırı anına ait bazı videolarda, Rus askerlerinin quadcopterleri hafif silahlarla düşürmeye çalıştığı görülüyor.

Erişim: <https://www.rferl.org/a/russia-air-base-drone-attack/33431837.html>

Anahtar Kelimeler: Ukrayna, Rusya, İHA.

2. Ukrayna ve Rus Ordusunun Büyüklüğü / Council on Foreign Relations (ABD)

Rusya-Ukrayna arasındaki savaş son dönemde şiddetli operasyonlarla devam ediyor. Rusya, Ukrayna'nın yaklaşık %20'sini kontrol ederken, kademeli bir şekilde toprak kazanımını sürdürüyor. Rusya uzun menzilli füze ve İHA ile gerçekleştirdikleri saldırılarda Ukrayna'nın kritik hedeflerini vururken, Ukrayna'da özellikle kritik İHA saldırıları ile Rusya'ya önemli ölçüde zarar veriyor. Savaşın başladığı ilk günden bu yana Ukrayna güçleri Rus ordusu tarafından işgal edilen bölgelerin neredeyse %50'sini geri almayı ve Rus güçlerini başkent Kiev'den uzak tutmayı başardı.

Ukrayna ve Rusya Orduları Ne Kadar Kayıp Verdi?

ABD istihbaratına ait 2025 tarihli rapora göre, savaşta 750.000 Rus askeri öldürüldü veya yaralandı. Ukrayna ise 425.000'den fazla kayıp verdi. Rus ordusunun toplam 1,1 milyon aktif görevli askeri olduğu ve bunun yaklaşık 600.000'inin Ukrayna veya yakın bölgelerde konuşlandırıldığı tahmin edilmekte. Başkan Zelenski ise Ukrayna'nın yaklaşık 880.000

aktif askerinin bulunduğunu belirtti. Ukrayna ordusu askeri taktiklerini insan gücünde yaşanan eksikleri tamamlayacak şekilde belirledi. Örneğin, Rus ordusunun ilerleyişini büyük oranda durdurabilmek adına yüksek teknoloji İHA'lar kullanıldı. Ukrayna geçtiğimiz yıl 2,2 milyon İHA ürettiğini belirtirken, bu yıl ise üretim sayısını 4,5 milyona çıkarttı.

Kaynak: Sergey Pivovarov

Her iki taraf da ekipman ve teçhizatı ciddi kayıplar yaşadı. Rusya'nın toplamda 14.000 tank, piyade savaş aracı ve zırhlı personel taşıyıcı kaybettiği ve oluşan zırhlı araç eksikliğini Sovyet döneminden kalma askeri araçları yenileyerek tamamlamaya çalıştığı görüldü. Ukrayna ise özellikle 2024'ün ilk yarısında ABD askeri ve mali yardımındaki gecikmeler nedeniyle önemli ölçüde mühimmat sıkıntısı yaşadı.

Tarafların mevcut askeri gücü başlıklar halinde değerlendirildi. Başlıklar; Aktif görevdeki birlikler, tank, topçu, füze, savaş uçağı, savaş gemileri (sadece Karadeniz), 2025 İHA üretim hedefi.

	Rusya	Ukrayna
Aktif Görevdeki Askerler	1.134.000	730.000
Tank	15.498	6.090
Topçu	6.215	1.877
Füze	1.985	412
Savaş Uçağı	1.458	66
Savaş Gemileri (Karadeniz)	45	36
2025 İHA Üretim Hedefi	3-4 milyon	4,5 milyon

Ukrayna'ya en fazla askeri yardımda bulunan ilk 10 ülke ve yardım miktarları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Ülke	Askeri Yardım Miktarı	Tank	Zırhlı Muhabere Aracı	Havan Topu	Füze	Hava Savunma Sistemi
ABD	70 milyar \$	76	305	201	41	18
Almanya	14 milyar \$	60	174	110	8	27
Birleşik Krallık	11 milyar \$	14	0	94	6	0
Danimarka	8 milyar \$	94	100	42	0	0
Hollanda	7 milyar \$	104	294	23	0	0
İsveç	6 milyar \$	10	70	0	0	0
Fransa	4 milyar \$	0	0	69	4	2
Polonya	4 milyar \$	354	42	18	0	0
Kanada	3 milyar \$	8	0	4	0	1
Norveç	2 milyar \$	8	0	27	11	0

Erişim: <https://www.cfr.org/in-brief/comparing-size-and-capabilities-russian-and-ukrainian-militaries>

Anahtar Kelimeler: Rusya, Ukrayna, Askeri Yardım, Savaş.

3. Kriz, Süreklilik ve Değişim: 2025 Güney Kore Erken Başkanlık Seçimleri / Indian Council of World Affairs (Hindistan)

Güney Kore Anayasa Mahkemesi'nin 4 Nisan 2025 tarihinde, Ulusal Meclis'in eski Devlet Başkanı Yoon Suk-yeol'u görevden alma kararını onaylamasının ardından, yasa gereği 60 gün içinde erken başkanlık seçimi yapılması zorunlu hale geldi. Bu doğrultuda, seçim 3 Haziran 2025 tarihinde gerçekleştirildi ve Lee Jae-myung 2025–2030 yılları arasında görev yapmak üzere Devlet Başkanı seçildi.

Seçim öncesinde, iktidardaki Halkın Gücü Partisi (PPP), başkan adayı belirleme sürecinde yaşadığı kriz nedeniyle ciddi bir zafiyet gösterdi. Bu durum, ana muhalefet partisi olan Demokrat Parti'nin (DP) adayı Lee Jae-myung'un önünü açtı. PPP, Yoon'un görevden

alınmasının ardından yaşanan meşruiyet krizinin etkilerini aşamadan seçime gitmek zorunda kaldı.

DP, 2022 yılındaki yenilginin ardından yeniden başkanlık koltuğuna oturduğu gibi, 2028'e kadar Ulusal Meclis'te çoğunluğu da elinde bulunduruyor. Bu durum, yeni hükümetin en azından önümüzdeki üç yıl boyunca istikrarlı bir şekilde yönetimi sürdürebileceği anlamına geliyor. Ulusal Meclis'te partisinin çoğunluğu sayesinde, Lee Jae-myung'un en azından 2028 yılına kadar güçlü bir liderlik sergilemesi olası görünüyor.

Uzmanlar, Yoon Suk-yeol döneminde ilan edilen "Küresel Eksen Devlet" hedefi ile 2022'de açıklanan "Özgür, Barışçıl ve Müreffeh Hint-Pasifik Stratejisi"nin geleceği konusunda kaygılarını dile getiriyor. Bu stratejiler, Moon Jae-in dönemindeki Koreler arası ilişkiler odaklı yaklaşımdan önemli ölçüde farklıydı. Özellikle 2022 yılı Aralık ayında yayımlanan Hint-Pasifik strateji belgesi, Seul'ün bu bölgesel çerçeveyi açıkça benimsediğini ve Kore Yarımadası'ndaki tehditleri daha geniş jeostratejik bir düzleme taşıdığını gösterdi.

Yeni yönetimin bu politikaları gözden geçirmesi bekleniyor. Liberal ilerici yönetimler, Kuzey Kore ile diyalog ve diplomasiye öncelik verirken, ABD ile ittifakın bazı yönlerine mesafeli yaklaşabiliyor. Bu da Japonya ile olan tarihsel sorunların zaman zaman yeniden gündeme gelmesine neden olabiliyor. Moon Jae-in ve Shinzo Abe döneminde yaşanan diplomatik gerginlik, ancak Yoon Suk-yeol'un 2023 yılında "gelecek odaklı bir yaklaşım" benimsemesiyle azalmıştı. Bu süreç, 18 Ağustos 2023'teki Camp David Zirvesi'nde Güney Kore-Japonya-ABD üçlü iş birliğinin kurumsallaşmasına yol açtı. Lee Jae-myung hükümeti, Moon Jae-in'in THAAD (Bölge Yüksek İrtifa Hava Savunması) konuşlandırmasını gözden geçirme ya da ortak tatbikatları askıya alma kararlarını tekrar gündeme getirirse, Washington-Seul-Tokyo ekseninde stratejik bir kayma yaşanabilir.

Altı ay süren siyasi istikrarsızlığın ardından Güney Kore, Devlet Başkanı Lee Jae-myung liderliğinde yeni bir döneme adım atıyor. DP'nin 2028 yılına kadar hem Devlet Başkanlığı'nı hem de Meclis çoğunluğunu elinde bulundurması, bu döneme dair reform beklentilerini artırıyor. Giderek çok kutuplu ve öngörülemez hale gelen küresel düzende Lee Jae-myung yönetiminin, Güney Kore'nin bölgesel ittifaklarını dengeleyerek hem dirençli hem de esnek bir dış politika izlemesi bekleniyor.

Erişim: https://www.icwa.in/show_content.php?lang=1&level=1&ls_id=13035&lid=7949

Anahtar Kelimeler: Güney Kore, Seçim, Siyaset.

4. Polonya Sağa Kayıyor / Rosa-Luxemburg-Stiftung (Almanya)

Polonya’da, ulusal muhafazakâr Hukuk ve Adalet (PiS) partisinin adayı Karol Nawrocki, ikinci turda %50,8 oyla Cumhurbaşkanı seçilerek liberal-muhafazakâr KO (Sivil Koalisyon) partisinin adayı Trzaskowski’yi kıl payı geride bıraktı. Bu sonuç, ülke siyasetinde sağa kayışın hızlandığını ve yeni bir siyasi belirsizlik döneminin başladığını gösteriyor. Başbakan Tusk güven oylaması talep ederken, Nawrocki’nin zaferi PiS’in 2027 seçimleri için güç kazandığını ortaya koyuyor.

İlk turda aşırı sağcı Konfederacja'nın adayı Mentzen’in desteği belirleyici oldu. Nawrocki, Mentzen’in taleplerini tamamen kabul etti. KO’nun 2023’te kurduğu koalisyon dağılırken, hükümetin düşük performansı Trzaskowski’nin kampanyasına zarar verdi. Trzaskowski, Nawrocki’nin karanlık geçmişine dair iddiaları öne çıkarsa da etkili olamadı. Seçim sonuçları, eğitim düzeyi, yaşanan yer ve meslek gruplarına göre derin toplumsal ayrımları gösterdi. Nawrocki kırsal, düşük eğitilmiş ve erkek seçmenlerden; Trzaskowski ise şehirli, eğitilmiş ve kadın seçmenlerden destek aldı.

Kaynak: IMAGO

Seçim aynı zamanda Trumpizm'in Polonya'daki etkisini gösterdi. Nawrocki, Trump'a yakın bir çizgi izleyerek askeri harcamaları savundu ve Ukrayna ile ilgili olarak Konfederacja'nın taleplerini benimsedi. Polonya solu ise iki sağ bloğun arasında sıkışmış durumda. Lewica'nın hükümet içinde etkisi azalmışken, bağımsız sol parti Razem yükseliş gösterdi. Ancak bu yükselişin sürdürülebilir olup olmayacağı ve solun, sağ politikalar karşısında güçlü bir alternatif sunup sunamayacağı belirsizliğini koruyor.

Erişim: <https://www.rosalux.de/en/news/id/53487/poland-shifts-to-the-right>

Anahtar Kelimeler: Polonya, Politika, Seçim.

5. İsrail İran'a Saldırdı ve Üst Düzey Askeri Yetkilileri Öldürdü / South China Morning Post (Hong Kong)

İsrail, 13 Haziran'ın ilk saatlerinde İran'ın stratejik bölgelerine ve kritik isimlerine yönelik saldırılar gerçekleştirdi. Saldırılarda özellikle İran'ın nükleer tesisleri, balistik füze fabrikaları ve üst düzey askeri yetkililerin kaldıkları binalar hedef alındı. Gerçekleşen saldırılardan sonra İsrail yönetimi, amaçlarının İran'ın nükleer silah üretme faaliyetlerini engelleme olduğunu söyledi.

Yaşananlar, İran'ın 1980'li yıllarda Irak ile girdiği savaştan sonra şahit olduğu en büyük saldırı olarak kayıtlara geçerken, ülkenin birçok noktasından saldırı haberleri gelmeye devam etti. Ülkedeki kritik nükleer tesisler saldırıların hedefi olurken, İsrail ülke genelinde olası misilleme saldırılarına karşı olağanüstü hâl ilan etti.

İran devlet medyasının yayınladığı habere göre İsrail saldırılarında İran'ın Genelkurmay Başkanı Muhammed Bakiri ve İran Devrim Muhafızları Ordusu'nun komutanı Hüseyin Selami öldürüldü. İsrail'in İranlı üst düzey askeri yetkilileri öldürmek için gerçekleştirdiği saldırılarda birçok sivilin de hayatını kaybettiği belirtildi. Tasnim haber ajansı ise saldırılarda altı nükleer bilim insanının hayatını kaybettiğini vurguladı.

İran Dini Lideri Ayetullah Ali Hamaney, İsrail'in yaptığı saldırılar nedeniyle ağır bir bedel ödeyeceğini ve karşılığını alacağını söyledi. İran tarafı misilleme olarak yüzün üzerinde İHA'yı İsrail'e göndererek karşı saldırı başlattı. Irak, kendi hava sahası üzerinden yüzün

üzerinde İHA'nın geçtiğini ve ülke hava sahasını ihlal ettiğini dile getirirken, Ürdün hava kuvvetleri ve savunma sistemleri de kendi topraklarına düşme ihtimali nedeniyle hava sahasını ihlal eden İHA'ları ve füzeleri engelledi.

Netanyahu, başlayan saldırıların İsrail tarihi açısından kritik olduğunu ve ülkesinin hayatta kalabilmesi için bölgede tehdit olarak gördüğü İran'ın geri püskürtülmesi gerektiğini ifade etti. İsraili bazı yetkililer İran'ın düzinelerce nükleer ve askeri hedefinin vurulduğunu söyledi. Ayrıca İran'ın birkaç gün içinde 15'in üzerinde nükleer bomba yapabilecek kapasiteye ve malzemeye sahip olduğunu ve bu durumun özellikle İsrail açısından ciddi riskler barındırdığı belirtildi.

Kaynak: Reuters

Erişim: https://www.scmp.com/news/world/middle-east/article/3314228/explosions-ring-out-across-irans-capital-israel-claims-attack?module=top_story&pgtype=homepage

Anahtar Kelimeler: İsrail, İran, Saldırı.

6. ABD Askerleri Los Angeles'da: Tehlikeli Protesto / International Crisis Group (Belçika)

Başkan Donald Trump, 7 Haziran tarihinde Los Angeles'ta belgesiz göçmenlerin sınır dışı edilmesine karşı yapılan protestolar sırasında, federal mülkleri ve göçmenlik yetkililerini korumak için bölgeye binlerce asker gönderilmesine karar verdi. 11 Haziran'da, bölgeye

700 deniz piyadesi ve 2.100 Ulusal Muhafız askerinin konuşlandırılması büyük bir tartışmaya neden oldu.

Trump yönetimi, belgesiz göçmenleri terörist gruplar ve suç çeteleriyle ilişkilendirerek, ICE (Göçmenlik ve Gümrük Muhafaza) ajanlarını, agresif taktiklerle işyerlerine baskınlar yapmaya ve göçmenleri tutuklamaya yönlendirdi. Los Angeles'ta Home Depot mağazalarındaki tutuklamalar büyük protestolara yol açtı. Yerel kolluk kuvvetlerinin biber gazı kullanarak müdahalede bulunmasıyla birçok protestocu gözaltına alındı.

Kaliforniya Valisi Gavin Newsom, Trump'ın askeri müdahalesini gereksiz ve kışkırtıcı olarak nitelendirirken federal hükümete karşı dava açtı. Kaliforniya, Trump'ın bu hamlesini eyaletin iç işlerine müdahale olarak gördü. Los Angeles'taki protestoların şiddetinin artması, yerel kolluk kuvvetlerini zor durumda bıraktı. Los Angeles polis şefi, yerel polislerin, ICE ile koordinasyon içinde olmaları nedeniyle, protestoları kontrol etmenin oldukça zorlaştığını belirtti.

Kaynak: ICG

Los Angeles'a asker gönderilmesi, sadece göçmenlik politikalarını değil, aynı zamanda iç muhalefeti bastırma amacını taşıyan bir müdahale olarak da değerlendirildi. Bu tür askeri müdahaleler, şiddetli çatışmalara yol açabileceği gibi, toplumsal huzursuzluğa ve iç gerilimlere de yol açabilir. Trump'ın bu tutumu, geçmişteki askeri müdahale kararlarıyla paralellik gösteriyor. Örneğin, 2020 yılında George Floyd'un ölümünün

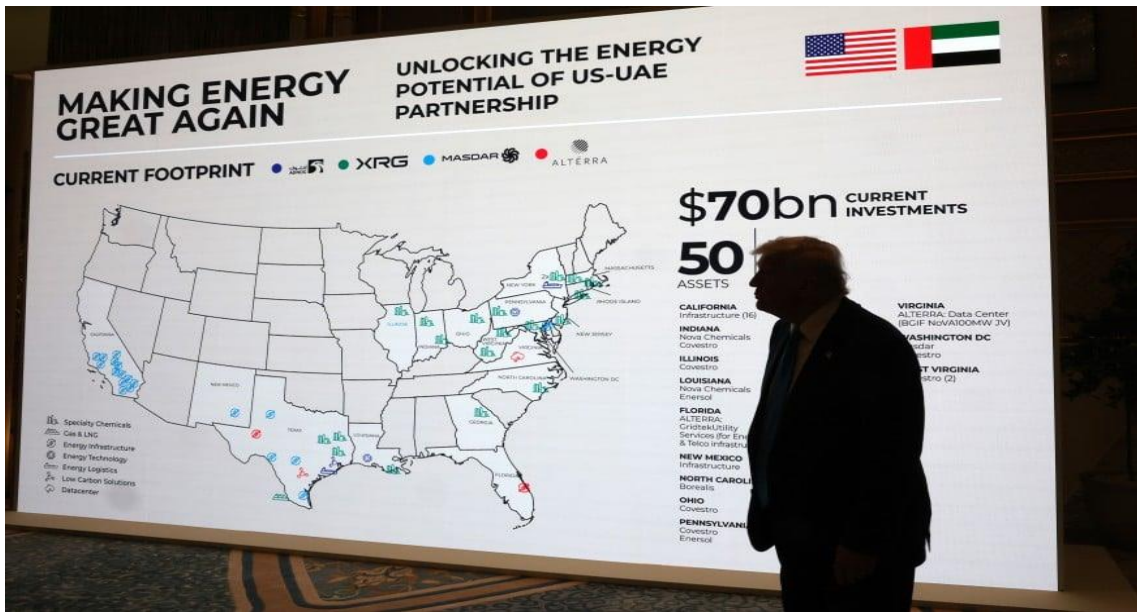
ardından yaşanan protestolara karşı, Trump da benzer şekilde asker kullanmayı gündeme getirmişti. Bu müdahale, Trump'ın iç siyasi rakipleriyle mücadele etme ve toplumsal huzursuzluğu kontrol altına alma çabalarının bir parçası olarak görülüyor. Ancak atılan adımlar, toplumsal barışa zarar verebilir ve ABD'nin iç güvenliği konusunda ciddi endişeler oluşturabilir.

Erişim: <https://www.crisisgroup.org/united-states/united-states/united-states-internal/us-troops-los-angeles-dangerous-escalation>

Anahtar Kelimeler: ABD, Protesto, Göçmen, Trump.

7. Trump'ın Enerji Hamlesi: Hindistan için Çıkarımlar / Observer Research Foundation (Hindistan)

Joe Biden döneminde enerji politikaları ve iklim hedefleri ön plana çıktı. Biden yönetimi, yeşil geçişe odaklanarak, enerji altyapısını ve tedarik zincirlerini bu hedeflerle uyumlu hale getirmeye çalıştı. 2021 yılında Keystone XL projesinin iptali gibi adımlar, iklim aktivistleri için önemli kazanımlardı. Ancak Trump yönetimi, iklim politikalarını tersine çevirerek, Paris Anlaşması'ndan çekilme ve fosil yakıt üretimini artırma yönünde adımlar attı. Bu durum, Biden döneminde uygulanan iklim politikalarının etkisini zayıflattı. Trump'ın geri dönüşü ile ABD-Hindistan enerji ilişkilerinde değişimler bekleniyor.

Kaynak: Getty

Hindistan, ABD'den LNG ithalatı yaparken, fiyat belirsizlikleri ile karşılaşüyor ve ticaret dengesizliklerini gidermek adına ABD LNG'sinde vergi indirimlerini değerlendiriyor. 2025 yılında daha fazla ham petrol ihracatı bekleniyor, fakat düşen petrol fiyatları ve ABD'deki kaya petrolü üretimindeki azalma tedarik güvenilirliğini tehdit ediyor.

Her şeye rağmen, ABD ve Hindistan arasında sivil nükleer iş birliği için umutlar var. Her iki ülke, uzun süredir bekleyen 123 Anlaşması'nı hayata geçirmek istiyor. 123 Anlaşması, teknoloji transferi ve ortak sanayi katılımını vurgularken, yasal engeller de sürüyor. Hindistan, mevcut projelerdeki belirsizliğe rağmen ABD ile ilişkilerini sürdürüyor ve enerji çeşitliliğine yöneliyor. Bu süreçte, sayısız olası iş birliği fırsatı, ikili ilişkilerin güçlenmesine katkı sağlıyor. Ancak, siyasi dinamiklerin değişkenliği sonucunda sürdürülebilirliğe odaklı garantiler önem kazanıyor.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/trump-s-energy-gambit-implications-for-india>

Anahtar Kelimeler: ABD, Hindistan, Enerji.

C. ÇEVRE

1. Ukrayna Kırsalı İçin Acil Gıda Desteği / Food And Agriculture Organization Of The United Nations (İtalya)

Ukrayna'da savaş tüm hızıyla devam ederken, pek çok çiftçi ve aile mayınlar yüzünden tarlalarına erişmede zorlanıyor, tohum ve gübre gibi temel tarım malzemelerini almakta sıkıntı yaşıyor. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), acil ve sürekli bir destek olmazsa, binlerce kırsal hanenin zamanında ekim veya hasat yapamayacağını ve bunun da hem ulusal gıda güvenliğini hem de kırsaldaki insanların geçimini riske atacağını belirtiyor.

Ukrayna'daki kırsal toplulukların ihtiyaçlarını karşılamak, sadece acil yardımdan fazlasını gerektiriyor; tarım-gıda sistemlerini destekleyecek, sürdürülebilir ve iyi koordine edilmiş bir yaklaşım şart. Önümüzdeki aylar, kırsal üreticilerin kış boyunca ve bir sonraki sezona kadar üretime devam edip edemeyeceklerini belirleyecek. Ülke genelinde, çoğu yaşlı veya kadınların liderliğindeki kırsal haneler, hayatta kalmak için tarıma bel bağlamaya devam ediyor. Bombardıman altında, düzenli elektrik olmadan ve pazara erişimleri sınırlı da olsa sebze yetiştiriyor, hayvan bakıyor ve küçük arazilerini işliyorlar. Eskiden günlük işlerinin sıradan bir parçası olan bu faaliyetler, bazı bölgelerde hayati risk taşıyor.

FAO Acil Durumlar ve Dayanıklılık Direktörü Rein Paulsen'in Zaporizka'ya yaptığı ziyaret sırasında dediği gibi, "Savaş milyonları etkilemeye devam ederken, cephe hattına yakın kırsal topluluklar en savunmasız ve en az destek görenler arasında. Bu aileler kendi ayakları üzerinde durmak istiyorlar. Topraklarında kalmak istiyorlar ve acil tarımsal destek, onların bunu yapmalarını sağlayan çok etkili bir yol." Ukrayna hükümeti, Dünya Bankası, AB ve BM tarafından yapılan bir değerlendirmeye göre, Ukrayna'nın tarım sektörü 83,9 milyon dolar değerinde hasar ve kayıp yaşarken, sulama sektöründe ek olarak 1,6 milyon dolar kayıp meydana geldi. Kırsal haneler ve küçük çiftçiler bu durumdan büyük ölçüde etkileniyor; toprak kirliliği, işgücü eksikliği, artan girdi maliyetleri ve elektrik kesintileriyle boğuşuyor. Binlerce aile, üretimlerini sürdürmek ve hayatlarını idame ettirmek için hala temel araç, girdi ve hizmetlerden yoksun.

FAO, Ukrayna'nın tarım-gıda sistemlerinin ve kırsal geçim kaynaklarının en zorlu koşullarda bile iyileşmesini, uyum sağlamasını ve dirençli kalmasını sağlamak amacıyla ulusal yetkililer ve ortaklarla yakın iş birliği içinde hedefe yönelik yardım sağlamaya devam ediyor.

Kaynak: Anastasiia Borodaienko

Erişim: <https://www.fao.org/newsroom/detail/ukraine--rural-communities-need-immediate-support-to-plant-and-produce-food-amid-ongoing-war/en>

Anahtar Kelimeler: Gıda, Savaş, Ukrayna.

2. Tohumlar ve Gelecek / Crop Trust (Almanya)

Dünya Çevre Günü, biyoçeşitliliği korunmanın yalnızca dünya sağlığı açısından değil, aynı zamanda gıda güvenliği açısından ne denli önemli olduğunu güçlü bir biçimde hatırlatıyor. Gıda sistemlerinin dayanıklılığı, beslenme çeşitliliğimiz ve tarımın iklim değişikliğine uyum sağlama kapasitesi, mahsul tohum koleksiyonlarının temsil ettiği biyoçeşitliliğe bağlı. Gıdanın geleceği, bugün gen bankalarında korunan tohumlara dayanmakta.

Bitki ıslahçıları bu tohumları kullanarak çiftçilerin sele yatkın alanlarda uygun pirinç türleri, kuraklığa dayanıklı sebzeler ve fakir topraklara adapte olmuş, protein bakımından zengin bakla çeşitleri yetiştirmesine olanak sağlamakta. Bu ürün çeşitliliği, sürdürülebilir

gıda sistemlerinin temelini oluşturuyor ve hem bugün hem de gelecekte seçenekler sunuyor. Bu nedenle gen bankaları büyük önem taşımakta. Crop Trust, dünyanın önde gelen gen bankalarının her yıl güvenli ve istikrarlı biçimde faaliyet göstermesini sağlamak adına çeşitli çalışmalar yürütmektedir.

Crop Trust, bu yıl birkaç CGIAR (Uluslararası Tarımsal Araştırma Danışma Grubu) gen bankasının temel faaliyetlerini desteklemek amacıyla yaklaşık 4 milyon ABD doları kaynak sağlayacak. Bu merkezler, dünyanın en büyük mahsul çeşitliliği koleksiyonlarından bazılarında ev sahipliği yapmakta ve her yıl ortalama 90.000 tohum örneğini 120'den fazla ülkedeki kullanıcıların hizmetine sunmakta.

Kaynak: Shawn Landersz

CGIAR gen bankaları toplamda 750.000'in üzerinde mahsul ve yabancı akrabalarına ait örnekleri yönetmekte olup, operasyonel giderlerin önemli bir kısmı Crop Trust'ın Bağış Fonu tarafından karşılanmaktadır. Kalan kısmı ise CGIAR aracılığıyla bağışçılar tarafından finanse edilmektedir. Bu finansman, tohumların uzun vadede canlı, kullanılabilir ve koruma altında kalmasını garanti altına almaktadır.

Örneğin, Filipinler'deki IRRI (Uluslararası Pirinç Araştırma Enstitüsü) gen bankası, 132.000'in üzerinde örnekle dünyanın en büyük pirinç koleksiyonuna sahiptir. Derin su çeşitlerinden iklime dayanıklı ıslah hatlarına kadar uzanan bu koleksiyon, dünya nüfusunun yarısından fazlasını oluşturan ve pirinçle beslenen topluluklar için kritik bir kaynak niteliğindedir.

Atlantik'in ötesinde, Bioversity International ve CIAT'ın Kolombiya'daki Future Seeds gen bankası yaklaşık 70.000 fasulye, manyok ve tropikal yem bitkisi çeşidini barındırmaktadır. Bu mahsuller yalnızca insanları beslemekle kalmaz; aynı zamanda toprağın yenilenmesini destekler, sürdürülebilir hayvancılık sistemlerine katkıda bulunur ve tarımın ormanlar üzerindeki baskısını azaltır.

CGIAR gen bankaları yalnızca tohumları depolamakla kalmaz; aynı zamanda bilgi ve deneyim paylaşımı yoluyla diğer kurumları da destekler. Yakın zamanda Crop Trust, küresel gen bankası ağını güçlendirmek amacıyla CGIAR gen bankalarının ulusal gen bankalarıyla iş birliği kurmasına yardımcı olmuştur.

Erişim: <https://www.croptrust.org/news-events/news/the-seeds-that-feed-us-and-the-future-they-hold/>

Anahtar Kelimeler: Tohum, Gen Bankası, Gıda Güvenliği.

3. Neden Waymo'nun Sürücüsüz Araçları Los Angeles'ta Protestocuların Hedefi Oldu? / Time (ABD)

Los Angeles ve çevresinde protestocular ile polis arasında yaşanan çatışmaların çarpıcı görüntülerinden biri, alevler içinde kalan ve üzerine spreyle boyalarla yazılar yazılmış beyaz otonom araçlar oldu. Ancak bu araçlar sıradan otomobiller değildi; üzerlerinde sensörler bulunuyordu ve en önemlisi sürücüsüzlerdi.

Los Angeles Times'ın haberine göre, robot taksi şirketi Waymo'nun park halindeki araçları, protestocular tarafından camları kırılarak, lastikleri kesilerek, spreyle boya ile ICE karşıtı sloganlar yazılarak ve ateşe verilerek hedef alındı. Bu olaylar, Trump yönetiminin Göçmenlik ve Gümrük Muhafaza (ICE) baskınlarına karşı düzenlenen gösterilerin merkezinde gerçekleşti. Bu trend görsel olarak dikkat çekici olsa da son derece tehlikeli. Waymo filosundaki elektrikli araçlarda bulunan lityum iyon pillerin yanması durumunda, Los Angeles Polis Departmanı'nın X platformunda yayımladığı uyarıya göre, hidrojen florür dahil üzere zehirli gazlar açığa çıkar ve müdahale ekipleri ile çevredekiler için risk oluşturur.

Kaliforniya Valisi Gavin Newsom ve Los Angeles Belediye Başkanı Karen Bass, barışçıl protestolara sızan isyancı grupların yol açtığı şiddet ve yıkımı kınadı. Başkan Donald Trump ise olaylara müdahale amacıyla Ulusal Muhafızları görevlendirdi.

Kaynak: AFP

Waymo, Google'ın ana şirketi Alphabet'in bir yan kuruluşu olup, 2009 yılında başlayan Google Sürücüsüz Otomobil projesinden doğmuştur. Robot taksi hizmetini 2020 yılında sınırlı pazarlarda başlatan şirket, 2024 itibarıyla Los Angeles'ı da kapsayacak şekilde genişlemiştir. Misyonunu "dünyanın en güvenilir sürücüsü" olarak tanımlasa da 2025 yılında yapılan ulusal bir ankete göre her 10 ABD'li sürücüden 6'sı sürücüsüz araçlara binmekten korkmaktadır.

Bazı sosyal medya kullanıcıları sürücüsüz araçların, polis gözetiminin bir parçası olarak algılandığı için yeni hedef haline geldiğini savunmuştur. Waymo araçları, çevrelerinin 360 derece görüntüsünü sağlayan kameralarla donatılmış olup, kolluk kuvvetleri tarafından da kullanıldığı belirtilmektedir.

Erişim: <https://time.com/7292652/waymo-self-driving-cars-vandalized-fire-protests-los-angeles-why/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Protesto, Şiddet.

4. Sahra Altı Afrika 2050 Yılında Tahılda Kendi Kendine Yetebilir mi? / Wageningen University & Research (Hollanda)

Araştırmalar, Sahra Altı Afrika'nın 2050 yılına kadar tarım alanlarını genişletmeden, mısır, buğday ve mısır gibi tahılları üreterek kendi nüfusunu besleyebileceğini ortaya koymaktadır. Son yarım yüzyılda dünya genelinde hektar başına gıda üretimi önemli ölçüde artış gösterirken, Sahra Altı Afrika bu gelişmenin dışında kalmıştır.

Çalışmanın temel amacı, Gana, Nijerya, Etiyopya ve Kenya gibi ülkeleri kapsayan Sahra Altı Afrika bölgesinin, 2050 yılına kadar mısır, buğday, mısır, pirinç ve sorgum üretiminde ne ölçüde kendi kendine yeterli hale gelebileceğini analiz etmektir. Bu beş tahıl, bölgenin toplam kalori ihtiyacının yaklaşık yarısını karşılamaktadır.

Hali hazırda Sahra Altı Afrika, beş temel tahılın üretiminde yaklaşık %92 oranında kendi kendine yeterli durumdadır. Çalışmada, özellikle 2050 yılında beklenen talep artışı dikkate alınarak her ülkenin üretim kapasitesi değerlendirilmiştir. Profesör Van Ittersum, bu kapsamda iklim değişikliğiyle birlikte toprak ve iklim koşullarına bağlı verim potansiyelinin analiz edildiğini belirtmektedir. Bu analizlerde iklim modelleri, toprak haritaları, verim potansiyeli, besin gereksinimleri ve su kullanım verimliliği gibi parametreleri içeren kapsamlı bir veri tabanı kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, mevcut tarım alanlarının genişletilmesine gerek kalmadan, iklim değişikliğinin öngörülen etkileri altında dahi bölgenin kendi kendine yeterli hale gelebileceğini ortaya koymaktadır.

2020 yılı itibarıyla mevcut tahıl ekim alanlarında gözlemlenen yıllık hektar başına ortalama 20 kg'lık verim artışı, 2050 yılı için gerekli yeterliliği sağlamaktan uzaktır. Van Ittersum'a göre bu artışın neredeyse üç katına çıkarılması gerekmektedir. Bu da tohum seçimi, ekim zamanı, gübreleme ve zararlılarla mücadele gibi tarımsal uygulamalarda köklü değişiklikleri zorunlu kılmaktadır. Ancak çiftçilerin büyük bölümü, bu teknolojileri edinme kapasitesinden ve uygulama bilgi birikiminden yoksundur.

Ne zaman ve nasıl ekim yapılacağı, hangi miktarda gübre kullanılacağı ve zararlıların nasıl kontrol altına alınacağı gibi bilgiler, çevresel sürdürülebilirliği sağlamak açısından kritik önemdedir. Üstelik bu uygulamalar hem ürün türüne hem de bölgesel koşullara göre farklılık göstermektedir. Böylece, ülkelerin altyapı yatırımlarını artırması, uygun kredi

mekanizmaları oluşturması ve çiftçilere yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetlerini geliştirmesi gerekmektedir.

Van Ittersum, tüm bu stratejilerin uygulanabilirliğinin büyük ölçüde siyasi istikrara bağlı olduğunu altını çizmektedir. Savaş ya da iç karışıklık yaşayan ülkelerde tarımsal kalkınma programlarının yürütülmesi neredeyse imkânsız hale gelmektedir. Ayrıca, bölge ülkeleri arasındaki iş birliği de büyük önem taşımaktadır. Komşu ülkeler arasında kurulacak altyapı ve serbest ticaret mekanizmaları, gıda alışverişini kolaylaştırabilir.

Kaynak: WUR

Erişim: <https://www.wur.nl/en/research-results/research-institutes/plant-research/show-wpr/sub-saharan-africa-fully-self-sufficient-in-cereals-by-2050-its-possible.htm>

Anahtar Kelimeler: Sahra Altı, Tarım, Tahıl.

D. SOSYAL

1. Cinayet Oranları Düşüyor / The Free Press (ABD)

ABD'de cinayet oranı, üç yıllık artışın ardından 2024 yılında %14 azalarak her 100.000 kişide 5'in altına düştü. 2025 yılında ise kayıtlardaki en düşük orana ulaşılabileceği tahmin ediliyor. Yaşanan olumlu gelişme medyada yeterince yer bulmazken, mevcut analizler çoğu zaman temel nedeni göz ardı ediyor.

Cinayet oranlarındaki önceki artışın temel nedeni, 2020 yılında George Floyd'un öldürülmesi sonrası başlayan polis karşıtı protestolardı. Bu dönemde polis faaliyetleri azaldı, personel sayısı düştü, yeni kısıtlayıcı politikalar uygulandı ve suç oranları özellikle büyük şehirlerde yükseldi. Cinayet oranı yalnızca bir yıl içinde %30 arttı. Sonraki süreçte ise seçmenler daha güvenlik odaklı liderleri tercih etti, savcılarda değişiklikler oldu ve polis üzerindeki kısıtlamalar gevşetildi.

Kaynak: Thomas Hengge

Polis teşkilatları, "odaklanmış caydırıcılık" gibi kanıta dayalı yöntemlere yöneldi. Bu da özellikle cinayet oranlarında etkili bir düşüş sağladı. Ancak bu düşüş, polis sayısı artırılmadan gerçekleşti. Büyük şehirlerdeki polis sayısı hâlâ oldukça düşük. Polisler

kaynaklarını cinayet gibi ciddi suçlara yönlendirirken, daha az önemli suçlarda artışlar gözlemleniyor. Bu durumun uzun vadede daha ciddi sorunlara yol açabileceği belirtiliyor.

Uzmanlar, “Ferguson etkisi” gibi protestolar sonrası artan suç dalgalarının tekrar etme riskine karşı uyarıyor. Cinayetlerdeki düşüş sevindirici olsa da bu başarının sürdürülebilirliği, kamuoyunun ve karar vericilerin 2020 yılında yapılan hataları tekrar edip etmeyeceğine bağlı.

Erişim: <https://www.thefp.com/p/the-murder-rate-is-plummeting-youll>

Anahtar Kelimeler: ABD, Cinayet, Polis.

2. Filistin'deki Açlığı Anlamak / The Royal United Services Institute for Defence and Security Studies (Birleşik Krallık)

2023 yılı Ekim ayında İsrail, Filistin'e tam kuşatma uygulayarak bölgedeki su, gıda, gaz ve elektriği kesti. Uluslararası hukukta savaş suçu olarak kabul edilen bu durum açık bir toplu cezalandırmadır. Daha sonra bazı hizmetler sağlanmaya başlasa da İsrail Savunma Kuvvetleri'nin (IDF) operasyonlarının sürdüğü bölgelerde tam kuşatmanın yeniden uygulanmasıyla tedarikler ciddi şekilde kısıtlandı.

2025 yılı Mart ayında Batı'dan gelen ılımlı eleştirilerin ardından tam abluka tekrar başladı. Gıda ve yardım girişinin engellenmesi sonucu Filistinliler açlıkla karşı karşıya kaldı; yetersiz beslenme nedeniyle düzinelerce kişinin hayatını kaybettiği bilinmekte. Şehir savaşı genellikle kanlıdır; ancak taraflar, canlı kalkan kullanımı da dahil olmak üzere davranışlarında sıkı sınırlamalara tabi. IDF ise bu yükümlülükleri hiçe sayarak, Filistinlilerin yaşamını sistematik şekilde tahrip eden orantısız bir şiddet kampanyası yürütmüştür.

IDF, teknolojik altyapısını kullanarak hava harekâtı sırasında Filistin'deki sivil altyapının neredeyse tamamı yok etmiştir. Saldırılarda özellikle eğitim, telekomünikasyon, kanalizasyon, elektrik, sağlık ve su altyapısı hedef alınmıştır. Kara birlikleri ise çoğunlukla yetersiz gerekçeyle sivil altyapıyı keyfi ve aşırı şekilde tahrip etmiştir.

Ayrıca IDF, sivil sığınaklara ve 'güvenli bölge' olarak ilan edilen yerlere defalarca saldırmış, hastaneler ağır hasar görmüştür. 7 Ekim 2023 tarihinden bu yana 54 binden fazla Filistinli, IDF tarafından öldürülmüş, çok sayıda kişi ise enkaz altında kalmıştır.

Atılması gereken adımlar açıktır: Hükümetler, İsrail'e yönelik tüm silah satışlarını, askeri yardımları ve iş birliklerini derhal durdurmalı; yaptırımlar uygulamalı ve bu vahşeti soruşturan uluslararası hukuk mekanizmalarını desteklemelidir. Faillerin ve onlara yardım edenlerin hesap verebilirliği sağlanmalıdır.

Kaynak: RUSI

Erişim: <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/understanding-gazas-starvation-within-israels-campaign>

Anahtar Kelimeler: Açlık, Filistin, İsrail, Savaş.

E. TEKNOLOJİ

1. Çin, Biyoteknoloji Alanında ABD'ye Karşı Hızla Üstünlük Kazanıyor/ CNBC (ABD)

Harvard Belfer Bilim ve Uluslararası İlişkiler Merkezi'nin perşembe günü yayımladığı "Kritik ve Gelişmekte Olan Teknolojiler Endeksi" raporunda, yapay zekâ, biyoteknoloji, yarı iletkenler, uzay ve kuantum gibi beş önemli teknoloji alanı değerlendirildi. Rapora göre Çin, bu alanlar içinde özellikle biyoteknolojide ABD'yi geçme konusunda en güçlü potansiyele sahip ülke konumunda.

Raporda, ABD'nin beş teknoloji alanında da genel liderliğini koruduğu vurgulansa da biyoteknoloji alanındaki farkın daraldığına dikkat çekilerek durumun gelecekte küresel güç dengelerini hızla değiştirebileceği ifade ediliyor.

Nisan ayında yayımlanan ABD Ulusal Güvenlik Komisyonu raporunda, iki yıllık araştırmaların ardından çok daha uyarıcı bir dil kullanıldı. Raporda, OpenAI'nin geliştirdiği ChatGPT'ye gönderme yapılarak şu ifadeye yer verildi: "Biyoteknolojide de bir ChatGPT anı yaşanacak. Eğer Çin bu noktaya bizden önce ulaşırsa, ne kadar hızlı ilerlese de ona yetişemeyebiliriz." Komisyon ayrıca, harekete geçmek için zamanın daraldığını ve çift yönlü bir strateji gerektiğini vurguladı: Hem ABD'nin inovasyon hızını artırmak hem de Çin'in ilerlemesini yavaşlatmak. Raporda, ABD hükümetinin önümüzdeki beş yıl içinde yerli biyoteknoloji sektörünü desteklemek için en az 15 milyar dolar yatırım yapması gerektiği belirtildi.

Harvard raporunun yazarlarından Cynthia Y. Tong, CNBC'ye verdiği röportajda Çin'in bu alandaki gücünün yalnızca insan kaynağından değil, aynı zamanda ilaç üretimi ve imalatındaki hakimiyetinden kaynaklandığını söyledi. ABD'deki biyoteknoloji merkezlerinden Cambridge ve Boston'dan gelen raporlar, sektörde işten çıkarmalar ve boş kalan laboratuvar alanlarına dikkat çekiyor.

Çin, stratejik teknolojilerin geliştirilmesini desteklemek için uzun süredir çok yıllık planlar ve devlet teşviklerini kullanıyor. ABD Ulusal Güvenlik Komisyonu ise Çin'in agresif ve

koordineli devlet politikalarıyla ilerleme kaydettiğini, buna karşın ABD'nin biyoteknoloji alanında bütüncül ve tutarlı bir stratejiye sahip olmadığını belirtiyor.

Yapay zekâ destekli ilaç keşfi üzerine çalışan Insilico Medicine şirketinin kurucusu ve CEO'su Alex Zhavoronkov, ekiplerinin Çin, Kuzey Amerika ve Orta Doğu'ya yayıldığını belirtiyor. Şirket, salı günü Nature Medicine dergisinde yayımlanan bir makaleyle, yapay zekâ tarafından keşfedilen bir ilacın başarılı klinik testlerini tamamlayan ilk firma olduğunu duyurdu. Zhavoronkov, şirketin yapay zekâ çalışmalarının çoğunlukla Kanada ve Abu Dabi'de, kimyasal testlerin Çin'de, klinik geliştirme faaliyetlerinin ise Boston'da yürütüldüğünü belirtti.

Kaynak: Nurphoto

Erişim: <https://www.cnbc.com/2025/06/05/chinas-quickly-gaining-an-edge-over-the-us-in-biotech.html>

Anahtar Kelimeler: Biyoteknoloji, Çin, Yapay Zekâ.

2. Yapay Zekâ: BAE'nin Küresel İş Birliği Stratejisi / Observer Research Foundation (Avusturya)

2023 yılı Kasım ayında ChatGPT'nin piyasaya sürülmesiyle birlikte, dünya genelinde hükümetler yapay zekâyı (YZ) düzenlemek ve kontrol altına almak için aktif çalışmalar

yürütmeye başlamıştır. ABD, Kanada, Birleşik Krallık, Hindistan, Almanya ve Fransa gibi ülkeler, kendi bölgelerinde YZ düzenlemesi, inovasyonu ve gelişimini destekleyen; devlet ile özel sektörü bir araya getiren hibrit politikalar benimsemiştir. Küresel politikanın alışılmış seyri doğrultusunda yaşanan gelişmeler liderlik yarışına dönüşmüştür.

Bu bağlamda, Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) YZ bakanlığı liderliğinde geliştirdiği büyük vizyon, küresel iş birliği ve kamu yararı perspektifleri sunarak küresel tekno-politik ortamda 'liderlik' amacını açıkça tanımlayan ve destekleyen sekiz stratejik hedef içermektedir. Özellikle Hedef 2, BAE'nin kaynak, enerji, lojistik, ulaşım, turizm ve otelcilik gibi kilit sektörlerde rekabet avantajını YZ gelişimi yoluyla güçlendirme arzusunu yansıtmaktadır. BAE'nin turizm ve ağırlama sektöründeki stratejisi, turistlerin tercihlerini tahmin edebilen ve kişiselleştirilmiş hizmetler sunabilen YZ teknolojilerinin geliştirilmesini kapsamaktadır.

YZ aracılığıyla turizm ve ağırlama deneyimlerinin iyileştirilmesi, hedef ülkedeki uluslararası ziyaretçiler arasında uzun süreli olumlu izlenimler sağlayabilir. Bu durum, turistlerin bölgeye yönelik algısını olumlu yönde geliştirmeye ve nihayetinde BAE ile daha kârlı devletlerarası ilişkilerin kurulmasına olanak tanır. Böylece BAE'nin küresel arenada liderlik ve olumlu imaj geliştirme yönündeki daha geniş stratejik hedefleriyle uyumlu bir sonuç ortaya çıkar.

Kaynak: Getty

Turizm ve lojistik sektörleri, BAE'nin genel küreselleşmesini, devletlerarası iş birliğini ve yumuşak gücünü artırmak için net bir harita sunarken; kaynak ve enerji sektörü ise özellikle iklim değişikliği bağlamında küresel kamu yararına katkıda bulunma potansiyeline sahiptir.

YZ'yi BAE'nin yararına kullanmaya yönelik yaklaşım yurt içi odaklı görünse de uygulama aşamasında hedefin gerçekleşmesi halinde artan su kıtlığı gibi acil sorunlara çözüm bulmak için küresel fırsatlar sunabilir. Dolayısıyla, BAE'nin YZ stratejisinin ikinci hedefi incelendiğinde, kamu yararı için küresel iş birliğine yönelik güçlü bir potansiyel ortaya çıkmakta. Ancak bu durum, özellikle Washington'un gümrük tarifeleri gibi korumacı politikaları ve 2015 Paris İklim Anlaşması'ndan çekilme stratejisiyle 2025 uluslararası ilişkilerine duyulan güvenin azaldığı bir ortamda gelişmekte.

Dahası, BAE diğer ülkeler gibi YZ'ye bağlı daha geniş zorluklarla da karşı karşıya: algoritmik önyargı, fikri mülkiyet ve iş birliğini engelleyen veri koruma ve gizlilik endişeleri bunlar arasında yer almaktadır. Trump yönetiminin gümrük tarifelerinin yol açtığı küresel siyasi ve ekonomik zorluklar ışığında, BAE'nin YZ çerçevesi, kamu yararını hedefleyen küresel iş birliği için gelişmiş fırsatlar ve platformlar sunmakta.

Erişim: <https://www.orfonline.org/research/ai-and-soft-power-the-uae-s-strategy-for-global-cooperation>

Anahtar Kelimeler: BAE, Yapay Zekâ, Strateji.

3. Mesleklerin Geleceği, Teknoloji ve İşten Çıkarmalar / Centre for European Policy Studies (Belçika)

Son haftalarda, Anthropic CEO'sunun yapay zekânın (YZ) önümüzdeki beş yıl içinde giriş seviyesi işlerin yarısını ortadan kaldırabileceği yönündeki açıklamaları, iş dünyasında büyük yankı uyandırdı. YZ'nin, özellikle genç profesyonellerin yerini alıp almayacağı sorusu gündeme geldi. 2024 yılı itibarıyla, teknoloji sektöründe YZ'nin verimlilik sağlamasıyla büyük ölçekli işten çıkarmalar yaşandı ve YZ'nin iş gücündeki etkilerini daha da belirgin hale getirdi. Tarihsel olarak YZ'nin gelişimi, şirketlerin yapması gereken

stratejik seçimlerle bağlantılıdır, bu yüzden YZ'nin giriş seviyesi işleri alacağına dair görüşler, teknolojinin yalnızca bir araç olduğu gerçeğini göz ardı ediyor.

Geçtiğimiz yıl, YZ'nin genç ve acemi çalışanların becerilerini geliştirmeye yardımcı olarak daha üst düzey performans sergileyebileceklerini gösteren umut verici araştırmalar vardı. Ancak son gelişmeler, YZ'nin yalnızca basit, tekrarlayan işleri otomatikleştirmekte başarılı olduğunu ve yüksek riskli veya ilişkisel işlerin yerine getirilmesinin hala çok zor olduğunu ortaya koydu. Bu durum, bazı işleri ortadan kaldırırken kalan projelerin daha karmaşık hale gelmesine yol açtı.

Eğer YZ, ilk basamaktaki iş pozisyonlarını ortadan kaldırıyorsa, bu durum kariyer merdivenlerini kesebilir ve çalışanların yükselmesi için gerekli fırsatları sınırlayabilir. Sonuç olarak organizasyonlarda bilgi birikimi kaybolabilir ve uzun vadede şirketlerin büyüme potansiyeli düşebilir.

YZ'nin gerçek potansiyeli, işleri ortadan kaldırmak değil, yeniden tahsis etmek ve iş akışlarını yeniden yapılandırmaktır. YZ, gelecekteki kıdemli çalışanları desteklemek için alt kademe pozisyonlarını yeniden tasarlamamıza olanak sağlar. Bu değişim, sadece kısa vadeli kazançlardan öte, uzun vadeli bir strateji gerektiriyor.

Kaynak: Vecteezy

Erişim: <https://www.ceps.eu/stop-techwashing-layoffs-and-start-co-designing-the-future-of-work/>

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Yapay Zekâ, İş.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Atlantic Council

Önümüzdeki On Yıl: ABD-ROK Nükleer İş Birliğinin Geleceğini Şekillendirmek

Çevrimiçi Etkinlik (23.06.2025)

Atlantik Konseyi, Korea Hydro and Nuclear Power (KHNP), Doosan Enerbility ve Kore Atom Enerjisi Araştırma Enstitüsü ortaklığında gerçekleştirilecek bu iki günlük etkinlikte, ABD ile Kore Cumhuriyeti arasındaki sivil nükleer iş birliği fırsatları ve son on yılın değerlendirmesi ele alınacaktır. Ayrıca etkinlikte, mevcut 123 anlaşmasının yenilenmesi ve önümüzdeki on yıl için iş birliğinin geliştirilmesine yönelik fırsatlar tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.atlanticcouncil.org/event/the-next-decade-shaping-the-future-of-us-rok-nuclear-cooperation-virtual/>

2. World Resources Institute

Yeni NDC'lerin Emisyonları Ne Kadar Azaltacağına Ölçülmesi

Çevrimiçi Etkinlik (24.06.2025)

Ülkeler COP30 öncesinde güncellenmiş ulusal iklim taahhütlerini (NDC'ler) sunarken, bu taahhütlerin iddiasını anlamak, iklim kriziyle mücadeleye yönelik küresel ilerlemeyi değerlendirmek açısından büyük önem taşıyor. Etkinlikte, Climate Watch'un NDC Tracker aracı ile yeni taahhütlerin emisyon azaltımına etkisi ve bu azaltımın 1,5°C veya 2°C hedeflerine katkısı ele alınacaktır.

Erişim: <https://www.wri.org/events/2025/6/quantifying-how-much-new-ndcs-would-cut-emissions#register>

3. Bruegel

Yapay Zekâ ve Enerji Sektörü

Çevrimiçi Etkinlik (25.06.2025)

Yapay zekânın hızla gelişmesi ve yaygınlaşması küresel ekonomiyi yeniden şekillendirirken, enerji sektörü de bu dönüşümden etkilenmekte. Bu etkinlikte, yapay zekâ ve enerji arasında gelişen ilişki incelenecek, ortaya çıkan eğilimler değerlendirilecek ve enerji ayak izini yönetirken yapay zekânın sunduğu fırsatlar tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.bruegel.org/event/ai-and-energy-sector-navigating-two-way-transformation>

4. Centre on Regulation in Europe

Yapay Zekâ ve Rekabetin Geleceği

Çevrimiçi Etkinlik (03.07.2025)

Yapay zekânın dijital alandaki hızlı gelişimi, firmalar, tüketiciler, düzenleyiciler ve hükümetler için yeni uyum zorluklarına neden oluyor. Bu etkinlikte, Avrupa kurumları, ulusal düzenleyiciler, sektör temsilcileri ve CERRE akademik ekibinin katılımıyla Dijital Piyasalar Yasası ve yapay zekâ konuları kapsamlı biçimde tartışılacaktır.

Erişim: <https://cerre.eu/events/ai-and-the-future-of-competition/>

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM'ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2025 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**